

496. 1.

KONINKLIJKE BOODSCHAP.

Aan
de Tweede Kamer der Staten-Generaal.

Wij bieden U hiernevens ter overweging aan een ontwerp van wet tot wijziging van hoofdstuk VII B der Staatsbegroting voor het dienstjaar 1923.

De toelichtende memorie, die het wetsontwerp vergezelt, bevat de gronden waarop het rust.

En hiermede bevelen Wij U in Godes heilige bescherming.

's Gravenhage, den 16 Juni 1923.

WILHELMINA.

496. 2.

ONTWERP VAN WET.

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Allen, die deze zullen zien of hooren lezen, salut! doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat de wenschelijkheid is gebleken van eene wijziging van hoofdstuk VII B der Staatsbegroting voor het dienstjaar 1923;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

Eenig artikel.

In de IXde Afdeling van hoofdstuk VII B der Staatsbegroting voor het dienstjaar 1923 wordt na artikel 138 ingelascht een nieuw:

Artikel 138a. Uitgaven, voortvloeiende uit de maatregelen, welke door het Rijk, in verband met moeilijkheden, waarin Hanze-credietbanken verkeerden, zijn getroffen ter voorkoming,

dat, als gevolg van die moeilijkheden, op groote schaal credietnemers, wier financieele positie overigens gezond kan geacht worden, aan uitwinning zouden blootgesteld worden of buiten staat zouden geraken hunne bedrijven voort te zetten *Memorie.*

Lasten en bevelen, dat deze in het *Staatsblad* zal worden geplaatst, en dat alle Ministerieele Departementen, Autoriteiten, Colleges en Ambtenaren, wie zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

Gegeven

De Minister van Financiën,

496. 3.

MEMORIE VAN TOELICHTING.

§ 1. Het bestuur van de Hanzebank te 's-Hertogenbosch heeft zich eenigen tijd geleden tot de Regeering gewend met de mededeeling, dat deze credietbank voor den middenstand in moeilijkheden verkeerde en niet in staat zou zijn uit eigen kracht die moeilijkheden te overwinnen.

De Regeering is aanstonds in overleg getreden met de Nederlandsche Bank teneinde een onderzoek in te stellen en te overwegen of en — zoo ja — welke maatregelen getroffen zouden kunnen worden. Dit onderzoek, hetwelk zich mede over de andere Hanzebanken uitstrekt en zeer omvangrijk is, kon nog niet beëindigd worden. Op dit oogenblik kunnen derhalve nog geen definitieve mededeelingen gedaan worden. Toch is komen vast te staan, dat de Hanzebank te 's-Hertogenbosch en die te Utrecht haar bedrijf niet — althans niet zonder ingrijpende reorganisatie — zullen kunnen voortzetten. De credietgeving, vooral van de Bank te 's-Hertogenbosch, omvat belangrijke bedragen. Voor de zoeven genoemde Bank beloopt het totaal omstreeks f 30 miljoen, voor die te Utrecht omstreeks f 5 miljoen.

Op de hieronder uiteen te zetten gronden, is de Regeering tot de overtuiging gekomen, dat de Staat zich ten deze niet geheel zal mogen onthouden. Zij heeft mitsdien gemeend met den meesten spoed het noodige te moeten verrichten om de vereischte wettelijke machtiging te verkrijgen. Weliswaar liet, gelijk boven werd medegedeeld, de beschikbare tijd niet toe de resultaten van het in gang zijnde, nauwkeurige onderzoek, dat met behulp van de Nederlandsche Bank wordt ingesteld, af te wachten, doch dit kan, naar de meening der Regeering, in verband met de hierna te omschrijven grenzen van den door den Staat te bieden steun, geen overwegend bezwaar opleveren tegen het verleenen van die machtiging.

§ 2. Worden geen bijzondere maatregelen getroffen, dan zullen ernstige moeilijkheden niet kunnen uitblijven. Eene geforceerde liquidatie van de betrokken banken zal tot zeer ernstige gevolgen leiden. Een groot aantal debiteuren, die anders in staat zouden zijn aan hunne verplichtingen te voldoen en als credietwaardig zijn aan te merken, zal, bij eene liquidatie als zoeven bedoeld, zich niet kunnen staande houden. En voor zoover de debiteuren in staat zouden zijn, aan hunne